

HC 5A, 03-10-2019, Arbitrage c.a.

Alternatieve geschilbeslechting

Je hebt een fundamenteel recht op toegang tot de overheidsrechter (art. 17 Gw). Hij is onafhankelijk, onpartijdig en voor het leven benoemd door de koning. Alleen indien je hier zelf mee instemt, heb je geen toegang tot de rechter.. Je hebt daarnaast ook recht op een eerlijk proces binnen redelijke termijn (art. 6 EVRM), maar omdat een procedure vaak toch lang duurt, kiezen mensen voor alternatieve geschilbeslechting. Een ander voordeel is dat je bij alternatieve geschilbeslechting geen griffierecht verschuldigd bent. Zittingen zijn in beginsel openbaar, maar soms kan het zijn dat je de zaak liever privé wilt houden. Ook dan kan je kiezen voor een alternatieve rechter.

De **arbiter** of **bindend adviseur** geeft een beslissing. De rijdende rechter is bijvoorbeeld een bindend adviseur. Bij mediation geeft de mediator geen beslissing. Een mediator voorziet in de onderhandelingen, hij is gespreksleider tussen partijen, met als doel dat ze zelf tot een oplossing kunnen komen. Het voordeel hiervan is dat er een veel hogere acceptatiegraad is bij partijen. Met name bij duurovereenkomsten en rechtsverhoudingen die lang duren is dit behulpzaam. Als mediation niet lukt dan kan je uiteindelijk alsnog naar de overheidsrechter of naar een arbiter. Mediation doe je omdat de duurzame verhouding meer waard is dan het geschil.

Arbitrage

Nederlands recht is van toepassing als de plaats van arbitrage in Nederland is gelegen (art. 1020 Rv). Boek 4 Rv bestaat uit 2 titels: arbitrage binnen (artt. 1020-1073 Rv) en buiten Nederland (artt. 1074-1076 Rv). Bij de laatste categorie gaat het om het gevolg van een buitenlandse uitspraak voor de Nederlandse rechtssfeer, bijvoorbeeld of je de uitspraak in Nederland ten uitvoer kan leggen. Bij arbitrale vonnissen hebben we een verdrag op basis waarvan de uitspraken makkelijk erkend kunnen worden en ten uitvoer gelegd in ander land. Dit verdrag, het verdrag van New York, heeft werking in meer dan honderd landen. Dit is ook een belangrijke meerwaarde van arbitrage. Arbitrage kan niet tegen de wil van partijen worden opgelegd; het moet zijn overeengekomen. Dat is net zoiets als een forumkeuzeclausule. Als de contractpartners niet in hetzelfde land wonen, dan zal vaak arbitrage overeen worden gekomen. Je kijkt daarvoor naar het slot van het contract. De overeenkomst tot arbitrage is een **consensueel** contract dat tot stand komt door wilsovereenstemming tussen partijen. Dat komt uiteraard door artikel 17 GW: alternatieve geschilbeslechting kan niet zonder de wil van partijen.

Artikel 2021 Rv gaat niet over de totstandkoming, maar over het bewijs. De hoofdregel van het bewijsrecht is dat je met alle middelen bewijs kan leveren. Zelfs met onrechtmatig verkregen bewijs. Tenzij de wet anders bepaalt, zoals in artikel 2021 Rv. Dit speelt dus alleen een rol als wordt aangevoerd in de procedure dat er geen overeenkomst tot arbitrage is. Is een arbitrageclausule in de algemene voorwaarden geldig? Dan moet je naar artikel 6:236 sub n kijken. De overeenkomst tot arbitrage is een consensueel contract. Bij algemene voorwaarden wordt wilsovereenstemming erin gelezen. Essentieel is dat in de clausule staat dat je ook alsnog naar de overheidsrechter mag. Of er sprake is van een **onredelijk bezwarend beding**, zal de arbiter ambtshalve moeten toetsen.

Soorten overeenkomsten

Wij kennen de volgende vormen van overeenkomsten:

- consensueel;
- formeel;
- reëel.

Bewijs

Als niet wordt bewezen dat er een arbitrageovereenkomst is gesloten, dan zal de arbiter zich onbevoegd moeten verklaren (art. 1052 Rv). Als de arbiter dat niet doet dan kan hij aansprakelijk zijn. Als hij zegt dat hij bevoegd is terwijl er geen overeenkomst is, dan kan zijn vonnis vernietigd worden (art. 1065 Rv). Die vernietiging gebeurt door de overheidsrechter. De overeenkomst tot arbitrage moet je onderscheiden van de overeenkomst waarin het materiële recht is vastgelegd. Nietigheid van de hoofdovereenkomst betekent niet dat er geen arbitrale clause is. Dit noemen we ook wel separabiliteit (art. 1053 Rv). Wij in Nederland zijn heel modern met arbitragerecht. Er bestaat zelfs de mogelijkheid van **e-arbitrage** (digitaal procederen). Dat gebeurt al standaard in arbitragerecht. Deponering van het vonnis is optioneel. Dit gebeurt bijna niet meer in de praktijk. Tegen een arbitraal vonnis kan je in principe geen hoger beroep instellen, alleen als je dit uitdrukkelijk bent overeengekomen. Hier zit een belangrijk verschil met de procedure bij de overheidsrechter. De gedachte van arbitrage is juist de **finaliteit** van het beding. Voor de internationale handel is dit heel positief. Als iets in het vonnis niet klopt, is er uiteraard wel nog de mogelijkheid tot vernietiging. Dat moet je aanbrengen bij het gerechtshof. Ook dit is ten behoeve van de snelheid.

Wraking

De procedure tot wraking moet je aanhangig maken bij de **voorzieningenrechter**, tenzij het gaat om institutionele wraking. Hiervan is sprake bij arbitragecolleges die door instituten geadmistreerd worden (NAI). Als een van die arbiters wordt gewraakt hebben ze een eigen wrakingskamer. Je kan in een clause bepalen om naar het NAI te gaan. Vaak benoemen partijen in de clause ook al een arbiter. Deze twee arbiters benoemen dan samen een derde arbiter, hij wordt de voorzitter. De procedure lijkt veel op een verzoekschriftprocedure. Motivering is hier heel belangrijk. Bij een overheidsvonnis is **motivering** ook belangrijk, maar als het niet goed gaat kan je nog in hoger beroep. Bij een arbitraal vonnis is hoger beroep een uitzondering, en is vernietiging is ook niet heel kansrijk. Arbiters moeten daarom extra hun best doen met de motivering. Een schikking legt de overheidsrechter vast in een proces-verbaal en dit levert de executoriale titel op. Een arbitragerechter kan dat niet zomaar. Hij maakt een schikkingsvonnis (art. 1062 Rv). Op grond van artikel 30p Rv is een mondeling vonnis mogelijk. De KNVB maakt hier gebruik van voor spoedgevallen door de transfer-window.

Voordelen van alternatieve geschilbeslechting

De alternatieve geschilbeslechting kent de volgende voordelen:

- snelheid;
- vertrouwelijkheid;
- internationaal tenuitvoerleggingsgebied;
- vakbekwaamheid;
- finaliteit.

HC 5B, 04-10-2019, Beslagrecht

De casus

Dylan heeft zijn auto uitgeleend aan Margot (bruikleen). Hij zou de auto na zes weken weer terugkrijgen. Margot geeft de auto echter niet terug en beschadigd hem zelfs. Dylan wil zijn auto terug. Dat is een vorderingsrecht. De schade moet Margot vergoeden op grond van art. 7a:1784 BW. Hij kan nu een dagvaarding uitbrengen waarbij sprake is van objectieve cumulatie: een vordering tot het teruggeven van de auto en het betalen van schadevergoeding. Dylan kan wel een positief vonnis krijgen, maar als Margot de auto verduistert en zorgt dat ze geen vermogen meer heeft, dan heeft hij

niks aan het vonnis. Dit kan je voorkomen door voorafgaand aan de dagvaarding **conservatoir beslag** te leggen.

Conservatoir beslag

Conservatoir betekent ‘bewaard’. De auto en de 5000 euro worden bewaard tot de rechter een uitspraak heeft gedaan. Dit doe je zodat je na het vonnis wel iets hebt om te executeren. Dit vinden we in artikel 700 Rv. Voor dit beslag is verlop vereist van de **voorzieningenrechter**. Deze regeling is nauw verwant aan die van executoriaal beslag (art. 430 Rv). Beide regelingen hebben eerst algemene voorschriften voor alle soorten beslag, en daarna losse afdelingen die uitleggen hoe dat beslag vervolgd moet worden per soort goed.

De casus

Dylan wil beslag leggen op de auto. Een auto is een roerend goed niet registergoed. Dan vraag je je af wat voor beslag hij wil leggen. Dat is conservatoir beslag. Hij wil zich niet verhalen op de auto maar hij wil de auto terug. Dit wordt ook wel **revindicatoir beslag** genoemd. Het is een beslag tot afgifte (art. 730 Rv). Dat kan alleen de eigenaar leggen. Het tweede beslag op de 5000 euro is een verhaalsbeslag. Hij wil zich op het vermogen van Margot verhalen. Een bankrekening is geen zaak, dus een vermogensrecht. In dit geval gaat het om een vordering op de bank. Dan hebben we dus drie partijen en hebben we te maken met **derdenbeslag** (718 Rv). Dit beslag geschiedt bij exploit van een deurwaarder.

De voorzieningenrechter

Je moet naar de voorzieningenrechter van de rechtbank van het arrondissement waar de zaak (de auto) zich bevindt, dan wel waar Margot of waar de derde (de bank) woonplaats heeft. Zo wordt de competentie bepaald. De voorzieningenrechter moet je niet verwarren met de kortgedingrechter. Het gaat hier om een bijzondere verzoekschriftprocedure met eigen competentieregels. In dit geval is de ING bank statutair gevestigd in Amsterdam. Alle beslagen moeten dus ook bij de rechtbank Amsterdam verzocht worden. De Rabobank is geen NV of BV, maar een corporatie. Dat betekent dat elke Rabobank een eigen vestiging heeft. In dat geval moet je uitzoeken bij welke Rabobank de betreffende persoon bankiert. De auto bevindt zich in Zwolle. Daar zit de rechtbank Overijssel en die is bevoegd voor het beslag op de auto. Voor het beslag op de bankrekening is de rechtbank Amsterdam bevoegd. Hiervoor kennen we de **cumulatiebepaling**. De beslagen hangen nauw met elkaar samen, dus beide rechtbanken zijn voor beide vorderingen bevoegd. Je moet je bij de rechtbank dus richten tot de voorzieningenrechter.

Inhoud

Het gaat om een verzoekschriftprocedure. De algemene regels zijn gewoon van toepassing, voor zover er niet van is afgeweken. De aard van het beslag is hier een conservatoir, dan wel afgiftebeslag. Voor de geldvordering moet je de waarde opgeven. Bij de auto moet je aangeven om welke auto het gaat (art. 734 lid 4 Rv). De vrees voor **verduistering** hoef je niet te stellen. Artikel 718 Rv geeft geen nadere regels voor invulling van het verzoekschrift. Je moet wel aangeven dat er vrees voor verduistering is, indien je verhaalsbeslag legt bij de schuldenaar zelf, dus bijvoorbeeld op goederen van Margot (art. 711 Rv).

Hoofdzaak

Belangrijk is of er al een eis in de hoofdzaak is of nog niet. Meestal is dat niet zo. In dit geval is de hoofdzaak de dagvaarding met de vordering dat Margot veroordeeld wordt tot afgifte. Je mag beslag leggen als je binnen veertien dagen de eis in de hoofdzaak aanhangig maakt. Doe je dat niet, dan

vervalt het beslag. De voorzieningenrechter krijgt het verzoekschrift. Hij beoordeelt dat summier. Hij gaat Margot absoluut niet oproepen, dan is het hele doel van de beslaglegging weg. In bijna alle gevallen wordt het verzoek toegewezen. De rechter hoeft dus geen mondelinge behandeling te gelasten. Dit is geen schending van het beginsel van **hoor en wederhoor**, maar een noodzakelijke schending. Dit is gecompenseerd doordat Margot in kort geding heel snel **onthefing** kan vragen, ook bij de voorzieningenrechter. In bepaalde gevallen zal wel een mondelinge behandeling moeten plaatsvinden, bijvoorbeeld als de consequentie is dat een hele fabriek wordt platgelegd. Betekening wordt geregeld in artikel 702 Rv. Een kort geding kan ook een hoofdzaak zijn, net als arbitrage of bindend advies (**Ajax/Reule**). De eis in de hoofdzaak moet je tijdig aanhangig maken, binnen veertien dagen.

Termijnen

De dagvaarding moet worden overbetekend aan de derde, de ING bank. Dat moet binnen acht dagen na betekening aan Margot. Je kunt als beslaglegger bij verzoekschrift aan de voorzieningenrechter vragen om de **termijn** te verlengen. Met een goed verhaal wordt dat wel toegewezen. De verlenging moet aan de andere partijen worden medegedeeld. In **De Jong/Carnifour** zei de Jong dat de bank moest betalen omdat ze hadden gezegd dat er geld op de rekening stond. De Hoge Raad oordeelde dat een redelijke vergissing herroepen mag worden.

Blokkerende werking

Je kunt vragen of een gerechtelijk bewaarder het goed onder zich wil nemen. Hij moet dan wel strikt neutraal zijn en niet betrokken zijn bij het beslag. Zo zorg je dat het goed uit de macht van de eigenaar wordt genomen. Het gevolg van het beslag is de blokkerende werking. Beslag leidt niet tot **beschikkingsonbevoegdheid**. De blokkerende werking houdt in dat als Margot de auto verkoopt aan een derde die te goeder trouw is, dat de overdracht wel rechtsgeldig is (artt. 3:84, 3:86 BW). Maar artikel 453a Rv bepaalt dat de overdracht tegenover iedereen op aarde werkt, behalve tegenover de beslaglegger. Die kan zich er dus nog steeds op verhalen (**Ontvanger/De jong q.q.**). In het arrest was beslag gelegd op machines. Ze stonden bij de schuldenaar en hij verkocht ze aan een andere partij. Toen gingen beide partijen failliet, en faillissementsbeslag vervangt alle beslagen. Daarom moest de vordering toch bij de curator worden ingediend.

Als de vorderingen van Dylan worden toegewezen kan het zijn dat het vonnis uitvoerbaar bij voorraad wordt verklaard. Op dat moment verschiet het conservatoir beslag naar executoriaal beslag. Bij afwijzing van de vorderingen vervalt van rechtswege het beslag (704 Rv). Zonder executoriale titel is elk beslag conservatoir.

Vragen:

- om welk beslag gaat het (conservatoir of executoriaal)
- waarom wordt beslag gelegd
 - o verhaalsbeslag
 - o afgiftebeslag
 - o leveringsbeslag
 - o deelgenotenbeslag
 - o maritaal beslag
 - o Paulianabeslag
 - o bewijsbeslag
- waarop wordt beslag gelegd (beslagobject)
 - o roerende zaken niet registergoederen

- onroerende zaken
- aandelen
- vorderingsrechten
- schepen/vliegtuigen

-